

PRANEŠIMAS SPAUDAI Nr. 57/23

2023 m. kovo 30 d., Liuksemburgas

Generalinės advokatės išvada byloje C-106/22 | *Xella Magyarország*

Generalinė advokatė T. Čapeta: pagal Sąjungos teisę iš principo nedraudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias leidžiama tikrinti trečiųjų valstybių kilmės tiesiogines užsienio investicijas, net jei jos atliktos per Sąjungoje įsteigtą bendrovę

Tokios nacionalinės teisės nuostatos patenka į TUI tikrinimo reglamento¹ taikymo sritį, todėl turi užtikrinti, kad individualūs tikrinimo sprendimai būtų pateisinami ir atitiktų proporcingumo reikalavimus, kaip to reikalaujama pagal Sutarties nuostatas dėl laisvo kapitalo judėjimo ir įsisteigimo laisvės.

2021 m. Vengrijos inovacijų ir technologijų ministras užkirto kelią Vengrijos bendrovei įsigyti kitą Vengrijos bendrovę. Pastarajai bendrovei priklauso smėlio, molio ir žvyro karjeras. Savo sprendime ministras paaiškino, kad leidimas bendrovei, netiesiogiai priklausančiai trečiojoje valstybėje (Bermuduose) registruotam subjektui, perimti tokios „strateginės“ bendrovės kontrolę prieštarautų Vengrijos nacionaliniams interesams, įskaitant šių statybinių žaliavų tiekimo saugumą.

Spręsdamas dėl ministro sprendimo uždrausti įsigijimą, *Fővárosi Törvényszék* (Sostinės apygardos teismas, Vengrija) iš esmės teiravosi, ar pagal Sąjungos teisę leidžiama Vengrijai priimti teisės aktus, pagal kuriuos draudžiamos tiesioginės užsienio investicijos į Sąjungoje įsisteigtas bendroves, jei šios investicijos atliekamos per kitą Sąjungoje įsteigtą bendrovę.

Šios dienos išvadoje generalinė advokatė Tamara Čapeta nurodė, kad, pirma, **trečiųjų valstybių kilmės tiesioginės užsienio investicijos patenka į TUI tikrinimo reglamento taikymo sritį**. Šis reglamentas **apima bet kokio pobūdžio investicijas, kuriomis trečiosios valstybės investuotojas įgyja galimybę veiksmingai dalyvauti valdant arba kontroliuojant Sąjungos bendrovę**. Jis **taip pat apima investicijas, kai trečiosios valstybės investuotojas įgyja netiesioginę Sąjungos bendrovės kontrolę, kai Sąjungos bendrovę įgyja kita Sąjungos bendrovė, kuri priklauso tai trečiosios valstybės bendrovei**.

Tokios investicijos patenka į SESV 207 straipsnio taikymo sritį ir todėl priskirtinos **išimotinei Sąjungos kompetencijai** bendros prekybos politikos srityje. Taigi **TUI tikrinimo reglamentas, kuriuo valstybėms narėms leidžiama nustatyti tikrinimo mechanizmus, turi būti aiškinamas kaip vėl „deleguojantis“ kompetenciją valstybėms narėms** srityje, kurioje jos šios kompetencijos neteko įsigaliojus Lisabonos sutarčiai.

Antra, **nacionalinis tikrinimo mechanizmas**, leidžiamas pagal TUI tikrinimo reglamentą, **taip pat turi atitikti vidaus rinkos taisykles**. Todėl pagal nacionalinės teisės nuostatas subjektai, kurie atsakingi už individualių tikrinimo sprendimų priėmimą, turi būti įpareigojami pateikti kapitalo srautų apribojimo **teisėtus pateisinimus**. Iš

¹ 2019 m. kovo 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/452, kuriuo nustatoma tiesioginių užsienio investicijų į Sąjungą tikrinimo sistema (OL L 79I, 2019, p. 1).

TUI tikrinimo reglamento išplaukia, kad **kapitalo judėjimo apribojimas gali būti pateisinamas tik užtikrinant saugumą ir viešąją tvarką**. Tokiais pateisinimais gali būti remiamasi **tik jeigu pagrindiniam visuomenės interesui kyla reali ir pakankamai didelė grėsmė**. Be to, bet kuri kapitalo srautą ribojanti priemonė turi būti **proporcinga** ja siekiamam tikslui.

Vertindama nagrinėjamoje byloje aptariamą ministro veto pateisinimą, generalinė advokatė pripažįsta, kad **tam tikrų statybinių žaliavų tiekimo užtikrinimas krizės metu gali būti vertinamas kaip aplinkybė, kuria remiantis galima pateisinti tiesioginių užsienio investicijų apribojimą** viešosios tvarkos (arba visuomenės saugumo) sumetimais. **Šios priežastys gali netgi pateisinti kapitalo judėjimo iš trečiųjų valstybių apribojimą, kuris kitu atveju vidaus rinkoje nebūtų leistinas**.

Tam, kad nuspręstų dėl sprendimo uždrausti šioje byloje nagrinėjamą sandorį galiojimo, nacionalinis teismas turi įvertinti, ar Vengrijos inovacijų ir technologijų ministras pakankamai paaiškino, kodėl netiesioginė užsienio subjekto nuosavybės teisė į aptariamą karjerą kelia realią ir didelę grėsmę žvyro, smėlio ir molio tiekimui Vengrijoje ir ar tokio tiekimo saugumas negalėjo būti užtikrintas kitokia mažiau ribojančia priemone.

PASTABA: Generalinio advokato išvada nėra privaloma Teisingumo Teismui. Būdami visiškai nepriklausomi, generaliniai advokatai siūlo Teisingumo Teismui teisinę bylos, už kurią jie atsakingi, išsprendimo būdą. Teisingumo Teismo teisėjai pradeda pasitarimus šioje byloje. Sprendimas bus priimtas vėliau.

PASTABA: Prašyme priimti prejudicinį sprendimą valstybių narių teismai, nagrinėdami juose iškeltą bylą, gali pateikti Teisingumo Teismui klausimus dėl Sąjungos teisės išaiškinimo ar Sąjungos teisės akto galiojimo. Teisingumo Teismas nenagrinėja nacionalinės bylos. Remdamasis Teisingumo Teismo sprendimu šią bylą turi išspręsti nacionalinis teismas. Šis sprendimas taip pat privalomas kitiems nacionaliniams teismams, nagrinėjantiems panašias problemas.

Žiniasklaidai skirtas neoficialus dokumentas, neįpareigojantis Teisingumo Teismo.

Visas išvados [tekstas](#) nuo jos perskaitymo dienos prieinamas CURIA tinklalapyje.

Kontaktinis asmuo: Marta Osleja ☎ (+352) 4303 6005.

Likite su mumis!

